

**Навчальна дисципліна вільного вибору
циклу загальної (професійної) підготовки
«Основи синтаксичної номінації»
для магістрантів I курсу
(спеціальність 0.35 «Філологія: українська мова і література»)**

**МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1
«Загальні проблеми теорії синтаксичної номінації»**

Обсяг контрольних завдань

1. Відповісти на теоретичне питання, навівши приклади (5 б.).
2. Подати формально-синтаксичну та семантико-синтаксичну характеристику двох простих речень. Розібрати їх за схемою синтаксемного аналізу (10 б.).
3. Розв'язати тестові завдання (35 б.).

Максимальна кількість балів за Модуль 1 – 50 б.

Теоретичний блок

Відповісти на теоретичне питання, навівши приклади (5 б.).

1. Предмет і завдання спецкурсу. Синтаксична номінація (наукові засади).
2. Номінація: широке і вузьке розуміння.
3. Лексична і синтаксична номінація: поняття й відмінність між ними.
4. Синтаксична номінація і номінативна деривація.
5. Номінативно-репрезентативна (виражальна) функція мови.
6. Номінативні аспекти мовленнєвої діяльності.
7. Зміст поняття «інтелектуальне моделювання події» в теорії синтаксичної номінації.
8. Проблема похідності в синтаксисі.
9. Причини мовних змін та варіативності синтаксичних одиниць.
10. Поділ простих речень на елементарні / неелементарні, симетричні / асиметричні.
11. Поняття пропозиції як семантична константа простого елементарного речення.
12. Типологія основних (первинних) репрезентацій пропозицій у простому елементарному реченні.
13. Нереченнєві реалізації пропозицій і їхня типологія в простому неелементарному реченні.
14. Синтаксема як номінативна одиниця.
15. Класифікаційні ознаки та семантичні класи базових предикатів.
16. Засоби вираження предикатної синтаксеми та її ономасіологічне значення.
17. Семантична типологія базових суб'єктних синтаксем у простому елементарному реченні.
18. Семантична типологія вторинних предикатних синтаксем у простому елементарному реченні (загальна характеристика).

19. Семантична типологія вторинних предикатно-адвербіальних синтаксем у простому неелементарному реченні.
20. Семантична типологія вторинних предикатно-ад'єктивних синтаксем у простому неелементарному реченні.
21. Семантична типологія вторинних предикатно-модальних синтаксем у простому неелементарному реченні.
22. Семантична типологія вторинних предикатно-апозитивних синтаксем у простому неелементарному реченні.
23. Семантична типологія вторинних предикатно-кількісних синтаксем у простому неелементарному реченні.
24. Семантична типологія вторинних субстанційних синтаксем у простому елементарному реченні (загальна характеристика).

Практичний блок

1. Подати формально-синтаксичну та семантико-синтаксичну характеристику двох простих речень (відповідно з частин I та II). Розібрати їх за схемою синтаксемного аналізу (10 б.).

Частина I (орієнтовний зразок)

1. *Бібліотекар дає книгу студентові.*
2. ....

Частина II (орієнтовний зразок)

1. *Відчувши дошкульний холод, я всім тілом горнувся до батька (І. Чендей).*
2. ...

2. Розв'язати тестові завдання (35 б.).

Індивідуальна картка з тестами охоплює три частини:

1. Тести з однією правильною відповіддю (1–15) на з р а з о к:

У якому простому неелементарному реченні вторинна предикатна синтаксема виражає умовні семантико-синтаксичні відношення?

1. *А ти не глянеш навіть довкруг і не заплющив від огиди очі* (Т. Севернюк).
2. *Мені вчувається щоночі той шелест листя, шум сосон* (Л. Загул).
3. *І б'ється на квадратах площ людина* (М. Бажан).
4. *Нічо не варт топорець без топорища* (Ю. Федькович).
5. Підбираю слова до старої – аж чорної – ліри (Т. Севернюк).

2. Тести з кількома правильними відповідями (16–19) на з р а з о к:

У яких рядках подано неелементарні речення з порівняльними синтаксемами?

1. *Аж перед самим Стрітенням задзвеніли дзвінки* (Б. Лепкий).
2. *Через великі гроші сльози ллють* (Б. Грінченко).
3. *І розкриваються уста, немов бутони* (В. Зубар).
4. *Столітні очі сміялися* (Т. Шевченко).
5. *І знову житимуть вони веселі та щасливі* (М. Коцюбинський).
6. *Хлібороб, немов колос, в пшениці стоїть* (М. Ткач).
7. *Заблищали стернища золотими щітками* (Б. Лепкий).

3. Тест із короткою відповіддю (20) на з р а з о к:

Запишіть до таблиці термін (у Н. в. одн.) на позначення мінімальної семантико-синтаксичної одиниці.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Тести на відповідність (21–22) на з р а з о к:

Установіть відповідність між виокремленими в реченні синтаксемами, позначеними буквами, та їхніми термінологічними назвами, позначеними цифрами.

Учень пише листа бабусі ручкою.

1. Предикат.
2. Суб'єкт.
3. Об'єкт.
4. Адресат.
5. Інструмент.
  - А. Листа.
  - Б. Бабусі.
  - В. Пише.
  - Г. Ручкою.
  - Д. Учень.